

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2021 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През третото тримесечие на 2021 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 0.4% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0.9% спрямо второто тримесечие на 2021 г. според сезонно изгладените данни.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за третото тримесечие на 2021 г. са подготвени в срок от 47 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за третото тримесечие на 2021 г. на 7 декември 2021 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за третото тримесечие на 2021 г. БВП в номинално изражение достига 35 577.2 млн. лева (табл. 1 от приложението).

Реализираната добавена стойност през третото тримесечие на 2021 г. е 30 652.5 млн. лева.

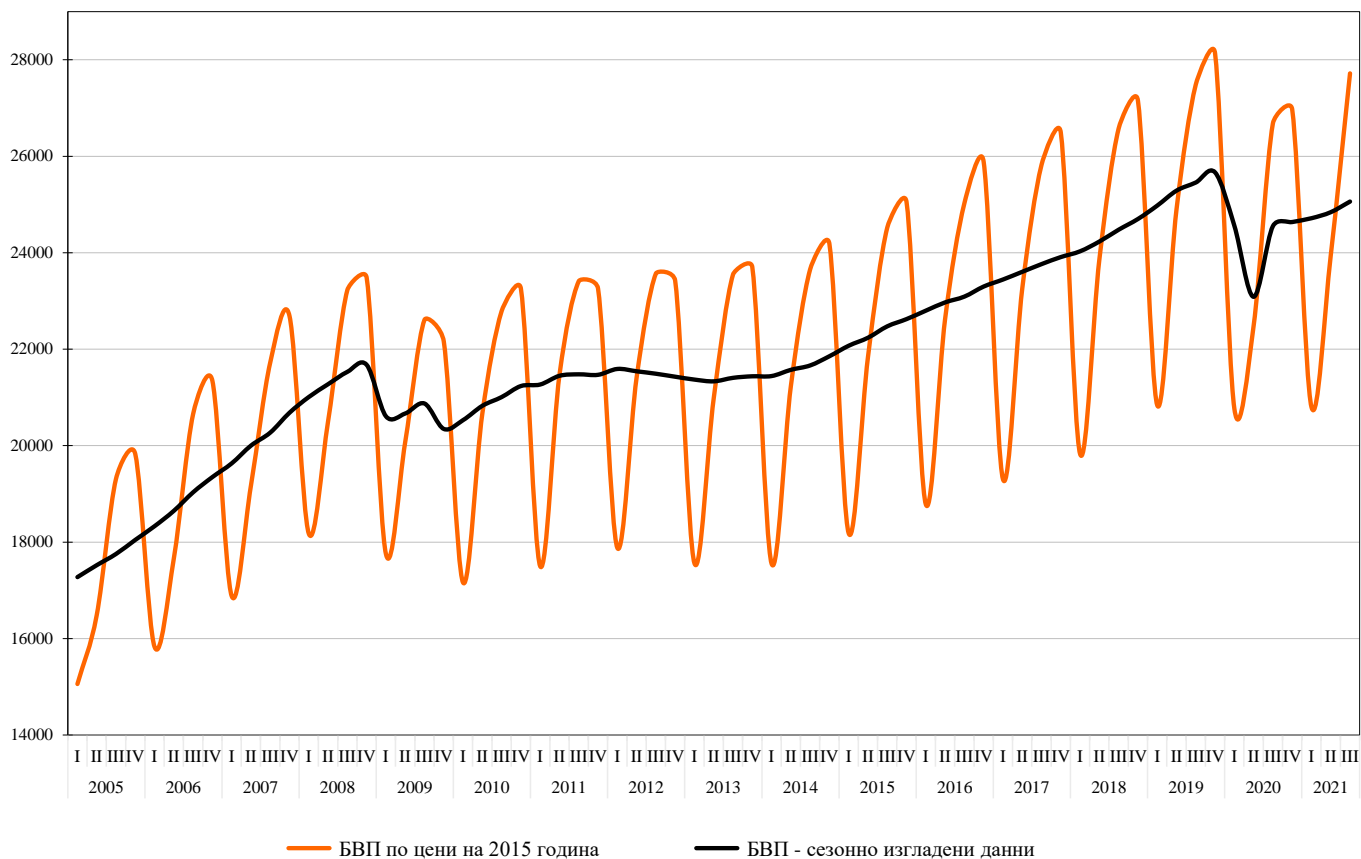
По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление със 74.9%, което в стойностно изражение възлиза на 26 633.2 млн. лева. През третото тримесечие на 2021 г. бруто капиталообразуването е 7 235.8 млн. лв. и заема 20.3% относителен дял в БВП. Външно търговското салдо е положително.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2005 - 2021 г. по средногодишни цени на 2015 година

Млн. лв.

Тримесечни изменения

През третото тримесечие на 2021 г. спрямо предходното тримесечие БВП¹ по сезонно изгладени данни нараства с 0.9% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност нараства с 1.7%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през третото тримесечие на 2021 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на крайното потребление с 1.8%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в [Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане](#). На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

Годишни изменения

През третото тримесечие на 2021 г. БВП по сезонно изгладени данни се увеличава с 0.4% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутна добавена стойност нараства с 0.3%.

Крайното потребление регистрира ръст от 5.1%, докато бруто образуването на основен капитал намалява с 3.0% през третото тримесечие на 2021 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги се увеличава с 12.5%, а вносът на стоки и услуги нараства с 11.1%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за третото тримесечие на 2021 година¹
(Експресни оценки)

		Трето тримесечие на 2021 година	
		стойностен обем в текущи цени - млн. лв.	относителен дял в БВП - %
1	Брутна добавена стойност	30652.5	86.2
2	Корективи	4924.7	13.8
3	Брутен вътрешен продукт (1 + 2 = 4 + 5 + 6)	35577.2	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	26633.2	74.9
5	Бруто капиталобразуване	7235.8	20.3
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	1708.2	4.8
7	Износ на стоки и услуги	22697.3	63.8
8	Внос на стоки и услуги	20989.1	59.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

	Темп на прираст спрямо предходното тримесечие	Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година							
		IV 2020	I 2021	II 2021	III 2021	IV 2020	I 2021	II 2021	III 2021
1 Брутна добавена стойност	-0.6	-0.3	-0.6	1.7	-4.5	-1.1	5.2	0.3	
2 Корективи	2.2	2.9	4.5	2.5	0.5	3.6	15.9	12.5	
3 Брутен вътрешен продукт	-0.2	-0.1	-0.3	0.9	-3.9	-0.3	7.0	0.4	
По елементи на крайното използване:									
4 Крайно потребление	-0.4	2.3	1.3	1.8	1.7	5.4	7.4	5.1	
5 Бруто капиталобразуване	.	.	.	.	.	.	.	.	
в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-0.2	-1.9	-0.4	-0.6	0.1	-1.8	-1.8	-3.0	
6 Външнотърговско салдо	.	.	.	.	.	.	.	.	
7 Износ на стоки и услуги	6.6	8.5	-0.6	-2.1	-11.9	-2.3	21.4	12.5	
8 Внос на стоки и услуги	9.8	1.2	-1.4	1.5	0.3	4.3	22.0	11.1	

¹ Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2015 година.